KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 99
d.d. 18 april 2011
(mr. P.A. Offers, voorzitter, prof. mr. M.M. Mendel en mr. B.F. Keulen, leden en mr. E.E. Ribbers, secretaris)

Samenvatting

Spaarkasovereenkomst op beleggingsbasis. Consument vordert aanvulling uitkering en stelt dat Aangeslotene is tekortgeschoten in haar informatie- en zorgplicht. Commissie: toetst aan regelgeving en branche-inzichten ten tijde van afwikkeling van de spaarkas en constateert geen tekortkoming, ook niet op basis van redelijkheid en billijkheid.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- de brief van Consument van 17 september 2010;
- het door Consument ingevulde en op 17 september 2010 ondertekende vragenformulier;
- het antwoord van Aangeslotene van 6 december 2010 met bijlagen;
- de repliek van Consument van 13 januari 2011;
- de dupliek van Aangeslotene van 2 februari 2011.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.

De Commissie heeft voorts vastgesteld dat beide partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op maandag 28 maart 2011.

KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 Consument heeft met ingang van 1 maart 1994 bij (een rechtsvoorganger van) Aangeslotene een spaarkasovereenkomst (hierna: de "Spaarkasovereenkomst") op beleggingsbasis met overlijdensrisicodekking afgesloten. Consument trad tevens op als verzekerde. Ter zake van de Spaarkasovereenkomst is door Aangeslotene een certificaat aan Consument afgegeven. De expiratiedatum was 1 januari 2010. Bij aanvang van de overeenkomst is door Consument eenmalig een bedrag van € 4.999, 87 gestort. De maandpremie van 1 april 1994 tot 1 maart 2006 bedroeg € 107, 87. De maandpremie van 1 maart 2006 tot 1 maart 2009 bedroeg € 99, 83. De in de premies begrepen spaardelen werden belegd in een beleggingsfonds dat voor ongeveer 1/3 in effecten, 1/3 in vastgoed en 1/3 in vastrentende waarden belegde. De verzekerde uitkering bij overlijden van de verzekerde voor de expiratiedatum bedroeg € 33.286,-. Tot 1 maart 2006 was premievrijstelling bij arbeids-ongeschiktheid meeverzekerd.

2.2 Bij brief van 16 april 1997 heeft Aangeslotene Consument geschreven welk deel van de door Consument betaalde premie als spaardeel werd belegd en welke bedragen maandelijks aan de premie werden onttrokken voor de dekking van het overlijdens-risico respectievelijk het risico van arbeidsongeschiktheid.

2.3 Vanaf 2008 heeft Aangeslotene Consument overzichten van de waardeontwikkeling van zijn Spaarkasovereenkomst toegezonden. Uit deze overzichten is de volgende ontwikkeling af te leiden:
Per 31 december 2007: € 25.917, 72,
Per 31 december 2008: € 22.447, 69,
Per 31 december 2009: € 25.256, 59.

2.3 De gezamenlijke opbrengst van de spaarkas waarin Consument deelnemer was, is vanaf 1 januari 2010 tot 15 mei 2010 op een gesecureerde rekening bij een bank geplaatst tegen een rente van 0,5%.

2.4 De uitkering uit hoofde van de Spaarkasovereenkomst bedroeg € 25.331, 51 inclusief de onder 2.3 genoemde rente over de periode van 1 januari 2010 tot het tijdstip van betaling en is in mei 2010 aan Consument uitgekeerd.

3. Geschil

3.1 Consument vordert betaling door Aangeslotene van een bedrag van € 15.000,- verhoogd met de wettelijke rente vanaf 15 mei 2010.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen: Consument is van mening dat de uitkering uit hoofde van de Spaarkasovereenkomst lager is dan hij op grond van de door hem ontvangen jaaroverzichten en de gerealiseerde rendementen mocht verwachten. Verder heeft Consument, ondanks herhaaldelijk daartoe strekkend verzoek, over de laatste twee jaren niet een dergelijk overzicht ontvangen. Ook heeft Aangeslotene geen gespecificeerd overzicht verschaft over de wijze waarop de uitkering tot stand is gekomen. Ten slotte vindt Consument de rentevergoeding van 0,5% over de periode van 1 januari 2010 tot 15 mei 2010 veel te laag.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd: Aangeslotene betwist dat zij Consument niet of onvoldoende heeft geïnformeerd en wijst in dit kader onder meer op de door haar toegezonden jaaroverzichten en jaarberichten. In de laatste twee jaren van de Spaarkasovereenkomst zijn Consument jaaroverzichten op individueel spaarkasniveau toegezonden. Voor wat betreft de hoogte van de uitkering uit hoofde van de Spaarkasovereenkomst stelt Aangeslotene dat deze is gebaseerd op het spaardeel van de door Consument betaalde premies. Het spaardeel van de premies viel lager uit omdat de overlijdensrisicopremie direct aan de door Consument betaalde premie werd onttrokken en deze premie relatief hoog was omdat Consument bij aanvang van de overeenkomst al 50 jaar was en een substantiële overlijdensuitkering verzekerd was. Verder hebben de zeer teleurstellende beleggingsresultaten over het jaar 2008 een groot negatief effect op de einduitkering gehad. Aangeslotene heeft Consument wel een specificatie verstrekt van de einduitkering maar niet van de aan de beleggingswaarde ten grondslag liggende actuariële berekening. Aangeslotene is wel bereid deze actuariële berekening ter beschikking te stellen van de Commissie.
De rente op de gesecureerde bankrekening was volgens Aangeslotene laag omdat de gezamenlijke opbrengst van de spaarkas waarin Consument deelnemer was volledig risicoloos moest worden ondergebracht. Ten slotte verzet Aangeslotene zich tegen toekenning van wettelijke rente omdat geen sprake is van verzuim en de afwikkeling van de Spaarkasovereenkomst heeft plaatsgevonden in overeenstemming met de toepasselijke Algemene voorwaarden.

4. Zitting

4.1 Ter zitting hebben Consument en Aangeslotene hun standpunten nader toegelicht. Door Aangeslotene is aangegeven dat voor 2008 jaarberichten aan de deelnemers in de betreffende spaarkas werden gezonden waarin op spaarkasniveau informatie over onder anderen het gerealiseerde rendement werd verschaft. Na 2008 zijn in overeenstemming met de aanbevelingen van de Commissie transparantie beleggingsverzekeringen (Commissie De Ruijter) overzichten aan Consument gezonden waarin de waardeontwikkeling van zijn individuele Spaarkasovereenkomst werd weergegeven. Volgens Consument heeft hij deze laatste overzichten wel ontvangen.

5. Beoordeling

5.1 Het aan de Commissie voorgelegde geschil betreft in de kern de vraag in hoeverre Aangeslotene in het kader van de afwikkeling van de Spaarkasovereenkomst aan de op haar rustende informatie- en zorgplicht jegens Consument heeft voldaan.

5.2 Bij de beantwoording van deze vraag zal de Commissie uitgaan van de relevante wet- en regelgeving, alsmede de binnen de branche algemeen gehuldigde inzichten, ten tijde van de afwikkeling van de overeenkomst. In het onderhavige geval betreft dit de Wet op het financieel toezicht, de daarop gebaseerde regelingen waaronder het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen en de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen, titel 7:17 BW inzake verzekering, de aanbevelingen van de Commissie transparantie beleggingsverzekeringen (Commissie De Ruijter) gedateerd 19 december 2006 inzake modellen beleggingsverzekeringen en de daarop gebaseerde modellen van het Verbond van Verzekeraars en de Code Rendement en Risico 2006 (Gedragscode betreffende de voorlichting over het rendement en risico van beleggingsverzekeringen en levensverzekeringen met winstdeling).

5.3 Vooropgesteld zij dat de Commissie begrip heeft voor de teleurstelling van Consument over de uiteindelijke uitkering uit hoofde van de Spaarkasovereenkomst. Op grond van de door partijen in deze kwestie toegezonden documenten is de Commissie echter van oordeel dat Aangeslotene heeft voldaan aan de uit hoofde van bovengenoemde regelingen en inzichten voor haar voortvloeiende informatie- en zorgplicht. Ook uit de redelijkheid en billijkheid vloeit in het onderhavige geval geen verdergaande informatie- en zorgplicht voort. De Commissie merkt in dit verband op dat Consument uit de door Aangeslotene over de jaren 2007, 2008 en 2009 toegezonden overzichten van de waardeontwikkeling van zijn Spaarkasovereenkomst op zijn minst al een indruk had kunnen krijgen van de waardeontwikkeling van zijn

Spaarkasovereenkomst en de einduitkering. Uit deze overzichten blijkt bijvoorbeeld dat de einduitkering uit hoofde van de Spaarkasovereenkomst sterk negatief is beïnvloed door de gevolgen van de beurscrisis.

5.4 Ten aanzien van de stelling van Consument dat de rentevergoeding van 0,5% over de periode van 1 januari 2010 tot 15 mei 2010 veel te laag is wijst de Commissie er op dat Aangeslotene hier heeft gehandeld in het belang van de gezamenlijke deelnemers in de spaarkas. De beslissing van Aangeslotene om gebruik te maken van een gesecureerde bankrekening en daarbij genoegen te nemen met een lagere rente teneinde een veilige uitkering van de opbrengst aan de deelnemers te garanderen komt de Commissie niet voor als onredelijk jegens Consument. Consument heeft zijn stelling dat de rentevergoeding veel te laag is verder ook niet gemotiveerd.

5.5 Uit het voorgaande vloeit voort dat de vorderingen van Consument zullen worden afgewezen. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vorderingen van Consument af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.